

Het Kustersluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 15
2021

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210

Redactieleden: Koos Nieuwenhuizen, Piet Pruijssers, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no.3
september

Van de redactie

We leven in roerige tijden. En alles gaat even anders dan we gewend zijn. Dit Kustersluik zou voor de zomervakantie verschijnen, maar er was weinig te melden. Geen activiteiten in onze vereniging.

Blijkbaar gaat er wat veranderen. Er zijn versoepelingen van coronamaatregelen op komst, dus starten de activiteiten weer in onze vereniging. De voorzitter maakt er melding van en u kunt het ook merken aan de uitnodigingen die u van onze vereniging krijgt.

Bij het verzamelen en doorlezen van de copy voor dit Kustersluik valt me op dat er weer opnieuw gevraagd wordt naar bestuursleden. Dat is opvallend. Zo'n mooie vereniging en dan een gebrek aan bestuurders. De redactie onderstreept de oproep van het bestuur om u aan te melden als bestuurslid.

Als u dit nummer leest dan raakt u overtuigd van een actieve vereniging die ondanks alle coronabeperkingen toch niet stil zit.

Rien Visser

Van de bestuurstafel

Op het moment dat dit Kustersluik uitkomt, is het alweer herfst 2021. De vooruitzichten m.b.t. corona geven weer hoop voor onze verenigingsactiviteiten. Zo hopen wij u binnenkort weer te mogen ontmoeten bij een lezing op 11 oktober in Zidewinde. De laatste keer was op 3 februari 2020, de lezing van Gini van Wijk over de Maasroute. De tijd vliegt, maar het is ook alweer lang geleden als je daaraan terugdenkt. Het geeft wel een goed gevoel om weer met onze activiteiten te kunnen starten. Paul Faes geeft ons een kijkje in de bijzondere geschiedenis van de MAST met ook directe gevolgen voor ons dorp.

Om bij elkaar te mogen komen zijn er wel voorwaarden gesteld door de overheid. U vindt die bij de uitnodiging vermeld.

Voor veel leden is 2020/2021 een ingrijpende en spannende periode geweest. Sommigen zijn (zeer) ernstig ziek geweest vanwege corona en mochten tot verwondering en in dankbaarheid weer opknappen. Hoewel sommigen nog langdurig last hebben van de gevolgen.

Helaas zijn in deze periode ook leden ons door de dood ontvallen. Binnen onze vereniging was het gebruikelijk om die jaarlijks op de algemene ledenvergadering ter herdenken. Gelet op de soms lange periode tussen overlijden en ons herdenken, heeft het bestuur besloten om voortaan in elke editie van Het Kustersluik een 'In Memoriam' op te nemen.

Bij het schrijven van dit stuk moet de excursie naar de Overdiepse Polder nog plaatsvinden. Hoe toepasselijk kan het zijn om zo kort na de hevige wateroverlast deze excursie te kunnen organiseren. Dank aan Hans Dorr dat hij hiervoor zijn tijd en deskundigheid wil inzetten.

Als vereniging hebben wij ook onze bijdrage geleverd bij de organisatie van het afscheid van onze ex-burgemeester Nol Kleijngeld op 8 september jl. Wellicht mogen wij hem, als historicus, nog eens verwelkomen op één van onze avonden.

De grote excursie naar Amersfoort, die stond gepland op zaterdag 25 september, kan helaas door de beperkingen opnieuw **niet** doorgaan. Maar bijgaand vindt u wel een uitnodiging voor een excursie naar de MAST op zaterdag 16 oktober. Een bijzonder gebied zo vlak bij. Van harte aanbevolen! Een aantal leden is nog volop bezig om de uitgaven van Bruggeske 2021-2 en 2022-1 gevuld te krijgen. De programmacommissie is actief om het jaarprogramma 2022 samen te stellen. En natuurlijk bent u weer van harte welkom in 'Ons Heem' op de gebruikelijke tijdstippen. Een hartelijke groet namens het bestuur.

Piet Pruijssers, voorzitter

Gevolgen coronacrisis, ook voor onze toekomstige activiteiten

De grote excursie naar Amersfoort op 25 september gaat **niet** door. In de bus zijn mondkapjes verplicht. De boottocht in Amersfoort is nog niet mogelijk. Dat maakt de excursie allemaal minder aantrekkelijk. Vandaar is de excursie doorgeschoven naar volgend jaar.

Op 11 oktober is er een lezing in Zidewinde gepland. Leest u aandachtig de voorwaarden door voor u naar de lezing komt. En vergeet u niet aan te melden bij de secretaris van de heemkundevereniging. Dat laatste geldt ook voor de bijpassende excursie naar de MAST.

Expositie '40 – '45

Op 25 september wordt de *Expositie '45-'45* officieel geopend door burgemeester Sacha Ausems. De expositie is vanaf 26 september tot en met 30 oktober te bezoeken in het Huis van Waalwijk via de zijingang. De expositie is alleen geopend op woensdag, zaterdag en zondag in de middag. Op de andere dagdelen komt een dertigtal schoolgroepen de expositie bezoeken. Mooi dat zoveel kinderen, met een opdracht, de expositie bezoeken. Het blijft belangrijk om deze geschiedenis door te vertellen aan de volgende generatie.

Piet Pruijssers

Zoveel verhalen

Eveneens op 25 september zal het eerste exemplaar van het boek 'Zoveel Verhalen' over oorlogsslachtoffers uit Sprang-Capelle, Waalwijk en Waspik worden uitgereikt aan ex-burgemeester Nol Kleijngeld. Deze besloten bijeenkomst vindt plaats in de 'Kerk aan de Haven' in Waalwijk in aanwezigheid van nabestaanden van de slachtoffers. Vanwege de beperkende maatregelen is het helaas niet mogelijk andere belangstellenden in de kerk toe te laten. U kunt deze bijeenkomst volgen op zaterdag 25/9 om 14.00 uur via <https://www.youtube.com/protestantsegemeentewaalwijk>.

Het boek 'Zoveel Verhalen' met harde kaft en leeslint, is in kleur en telt 236 pagina's.

Alle hoofdleiden van de heemkundevereniging 'Sprang-Capelle' krijgen het boek 'Zoveel verhalen' gratis thuis bezorgd na 25 september.

Het boek blijft te koop voor € 15,00 in 'Ons Heem' op de wekelijkse donderdagmiddag openstelling en elke eerste zaterdag van de maand tijdens de zaterdagmiddagopenstelling. Ook op de Expositie '40-'45 en bij de Read shop, De Els 21 in Waalwijk is het boek te verkrijgen.

Op de website van onze vereniging vindt u nog meer informatie.

In Memoriam

Wij gedenken onze leden die in de afgelopen periode ons ontvallen zijn door de dood:

Mevrouw W.J.G. Haverhals, Eikenlaan 46, Sprang-Capelle;

Mevrouw E.C.A. Kuijsten, Korte Nieuwstraat 35, Sprang-Capelle;

Meneer M. Koenen, Ranonkelstraat 38, Breda.

Mevrouw T. Vos – Kerst, Elzenhoven, Sprang-Capelle

Wij wensen troost en sterkte toe aan allen die in verdriet achterblijven.

*De dood is als het doven van een kaars
omdat de morgen is aan gebroken.
Sterker dan de dood is de herinnering en die blijft.*

Het schilderij van de burgemeester

In het vorige Kosterstuk meldden we over de schenking door mevrouw Gertruud Smit van het schilderij van haar grootvader, burgemeester Adriaan Smit. Een groot olieverfschilderij uit 1938 met

daarop een afbeelding van de kerk van Sprang. De overdracht van het schilderij heeft inmiddels plaats gevonden.

Roel Herfst, beeldend kunstenaar - gepensioneerd docent aan de Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg en lid van onze vereniging- heeft het schilderij geïnspecteerd en kwam tot de conclusie dat het in slechte staat verkeerde. Gelukkig deed hij ook meteen het aanbod om het schilderij onder handen te willen nemen. Meer dan twee weken is hij daar mee bezig geweest. Hij heeft het voorzien van nieuw doek aan de achterzijde, heeft het schoongemaakt, geretoucheerd, gaten gerepareerd, hoeken aangevuld, en opnieuw gespannen. De lijst was nog in redelijk staat, maar die kon ook wel een opknapbeurt gebruiken. Dus die heeft hij ook

maar meteen onderhanden genomen. Al met al een hele klus, maar het resultaat mag er zijn. Het ziet er nu goed uit en kan er weer jaren tegen.

Met vereende kracht hebben we het schilderij een passende plaats gegeven. Het hangt nu in de burgemeesterskamer naast het bureau en de kast van de burgemeester zelf.

We zijn erg blij met het prachtige resultaat met dank aan Roel Herfst.

Het schilderij is iedere donderdagmiddag en 1^e zaterdag van de maand te bezichtigen.

Piet Pruijssers

Bestuursvacatures

Helaas hebben de oproepen voor invulling van de bestuursvacatures nog weinig positieve reacties opgeleverd. Dat is jammer maar ook verontrustend. Want het is mooi vrijwilligerswerk om zo'n mooie, grote vereniging te besturen. De vereniging is in een andere fase van haar bestaan gekomen. Nieuwe lijnen worden uitgezet. En in tegenstelling tot het verleden is het niet zo dat 'het bestuur' alles maar moet doen. Wij hebben verschillende werkgroepen en ook leden die zich in die werkgroepen inzetten. Maar de vereniging moet wel worden bestuurd en naar buiten worden vertegenwoordigd.

Wil je eerst een periode je oriënteren? Prima. Wil je eerst over 'het besturen' van de heemkundevereniging praten? Prima.

Grijp de telefoon en bel mij of een ander bestuurslid.

Piet Pruijssers tel. 06-51119776.

Nieuwe aanwinsten

Van mevrouw Coby de Bie-Maijers ontvingen we oude Ansichtkaarten en kopieën van oude Ansichtkaarten. Wat we daarvan konden gebruiken hebben we gearchiveerd.

In de brievenbus vonden we van een onbekende afzender een drietal kopieën van boekjes over de familie Ramsteijn, die waren geleend op 8 november 2005. Daarbij zaten ook kopieën van stukken over de uitreiking van een gemeentelijk ereteken aan J.T. Ramsteijn op 28-09-2005.

Verder kopieën van een boekje over de kerk van Sprang en kopieën uit een boekje over de geschiedkundige bijzonderheden van het dorp Sprang.

De Historische Vereniging Werkendam is hun archief aan het reorganiseren en daar horen de stukken die niet met de streek te maken, hebben niet meer bij. Al eerder hebben we van hen kopieën van Geboorte- Trouw- en Overlijdensregisters mogen ontvangen.

Deze keer kregen we de volgende genealogische uitgaven:

- a. Sprangse, Zwijndrechtse en Muidense tak van Ammerzoyen/van Ammelrooij, door B.W. van Schijndel.
- b. Ammersoye etc. etc., door B.W. van Schijndel. Het geslacht (met naamvarianten) uit de streek van 's-Hertogenbosch. Een verwantschap met de Sprangse naamdragers moet nog worden uitgezocht.
- c. Genealogie De Roon, door L.H. Westdijk. Deze genealogie vangt aan bij Lambert Meeusz. wiens twee kinderen Meeus en Adriaen te Sprang woonden.
- d. Genealogie Oerlemans, door J.A. Oerlemans, 1968.

Van dezelfde vereniging kregen we ook:

'aenteikening Der personene welke te sprang van 14 augustus 1767 t/m augustus 1808 in den Ondertrouw opgenomen of in den huwelijken Staet ingezegend zijn'. Uitgewerkt en op schrift gesteld door P. Sanders.

En Geschiedkundige gegevens van Sprang. Samengesteld door Streek VVV Hart van Brabant, juni 1980.

Van C. Treffers hebben we negen stukken ontvangen. De meeste gaan over bepaalde personen of gebeurtenissen het koningshuis betreffende. Aangezien dit geen verzameldoel van de vereniging is, gaan we daar een passende bestemming voor zoeken.

In de brievenbus vonden we, van een onbekende afzender, een achttal prenten op ansichtkaartformaat van Piet Hohmann. Deze tekeningen van Sprang-Capelse plekjes heeft hij in 1977 gemaakt in opdracht van de Rabobank. Ze zijn gelijk aan de welbekende pentekeningen die we ook in grootformaat in ons archief hebben.

Van zusterorganisatie 'Op 't Goede Spoor' te Waspik ontvingen we een ringbandje met als titel 'Afsluiting van de Labbegetse haven, december 1965'. Op de binnenzijde van de kaft P. Zijlmans, Schoolstraat 13, Waspik.

Het bevat het relaas van besluitvorming met kostenoverzicht van de afsluiting, inclusief een fotoreportage met 18 foto's en een kaart.

Los daarbij gevoegd:

Een kopie van de brief van het Waterschap Het Zuiderafwateringskanaal aan de Minister van Verkeer en Waterstaat met daarin het verzoek om de vaart ter hoogte van het Oude Maasje af te sluiten.

Een begroting van kosten. Een overzicht van verleende vergunningen. Twee losse gebiedskaarten. Op een van de foto's staat een man in de modder met een schop in de hand. Het zou leuk zijn als iemand deze persoon zou herkennen en diens naam door wil geven.

Van dezelfde organisatie mochten we drie originele handschriften in ontvangst nemen.

Het zijn (vermoedelijk kopieën van) brieven die aan het Gemeentebestuur van Zuidewijn-Capelle zijn verzonden.

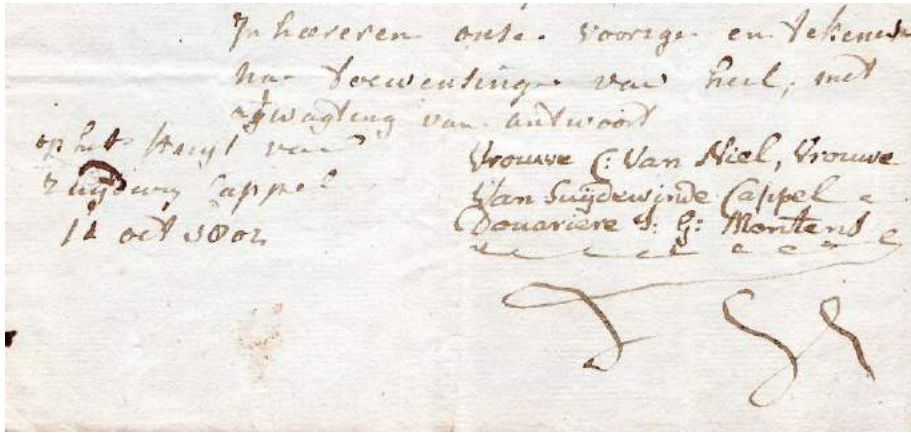
Twee van deze handschriften zijn afkomstig van de 'Vrouw Cath. Joh. van Niel, wed. M.J.G. Montens, ambachtsvrouw van Zuidewijn-Capelle'.

In die brieven verzoekt ze om de al jaren achtergehouden regalien (geschenken), waar zij vanouds recht op heeft, uit te keren. Evenzo heeft ze de jaarlijks verschuldigde penningen van bode en de schutter niet ontvangen.

Ze verzoekt om tot uitkering over te gaan, het bezwaar daartegen van de hand wijzend. Gedateerd 8 oktober 1802.

Een tweede brief van 11 oktober 1802 is kennelijk een reactie op een weigering van het gemeentebestuur. En is weer een verzoek om tot uitkering over te gaan.

De derde brief, gedateerd 3 (?novem)ber 1803, is van 'Vrouwe Cath. Wilhelmina De Roij, geboren Montens, vrouwe van Zuidewijn-Capelle'. Zij is de dochter van de vorige vrouwe. Ze reageert op het standpunt van de bestuurders. Die menen, op basis van het vijfde artikel van de 'Pubb: van de Provesionele Reepresentanten van het volk van Hollandt', in dato 6 maart 1795, geen uitkering te kunnen doen.

Zij herhaalt het standpunt dat ze recht heeft op de uitkeringen en bij de rechter haar gelijk zal krijgen. Ze verwijst naar een afspraak dat aan de 'Heeren' voor het gemis van hun Heerlijke Rechten een vergoeding moet worden uitgekeerd. De hoogte van die vergoeding zou door partijen aan te wijzen personen moeten worden bepaald. Deze zaak heeft alles te maken met het verlies van Heerlijke Rechten bij de afschaffing van het feodale systeem door de Bataafse Republiek. Hoe de zaak is afgelopen weten we niet. Daar is meer speurwerk voor nodig. Misschien wil iemand dat stukje plaatselijk geschiedenis uitpluizen voor een verhaal in Bruggeske?

Van Koos de Jong mochten we een fotoboek in ontvangst nemen, geheel gewijd aan de bevrijdingsoptocht van 1980, 94 genummerde foto's in kleur. Het is een aanvulling op de vele foto's die al in ons bezit zijn. Aangezien het album met foto's een geheel vormt, hebben we het als document gearchiiveerd zodat het als naslagwerk getoond kan worden.

Via Koos Nieuwenhuizen zijn we in het bezit gekomen van een afschrift van de 'Oorlogsaantekeningen van Sept. 1944 _ Mei 1945 van D. voor de Poorte, Julianalaan 44, Sprang-Capelle'. Het is een opnieuw uitgetypte versie van een origineel typoschrift met een ondertekende brief aan familie en vrienden, gedateerd 27 juli 1945.

Koos Nieuwenhuizen heeft in Bruggeske geschreven over de twee vermoorde broers Van Zelst. Naar aanleiding van dat artikel heeft iemand, die anoniem wil blijven, contact met hem opgenomen. Uit dat contact vloeide voort dat aan de heemkundevereniging een plakboek is overhandigd. Het plakboek bevat een verzameling van uitgeknipte krantenartikelen over deze zaak. Verder zijn de rouwkaarten van de beide mannen ingeplakt. Los in het plakboek zit een afschrift van een gezamenlijke bedankbrief van de territoriaal inspecteur en de commandant van het district aan allen (met naam genoemd) die aan de oplossing van de moordzaak hebben meegewerkt. Ook los ingevoegd een tekening met de plattegrond van het huis. Bij dit alles nog een aantal foto's van de plaats delict die voor een groot deel al bekend zijn vanuit publicaties in de pers, etc.

De familie Heurter heeft de vereniging een schilderij en twee delfts blauwe bordjes geschenkt. Op het olieverf schilderij is de hervormde kerk van Sprang afgebeeld en is geschilderd door schilder Pichel. Op de delfts blauwe bordjes is op het ene het orgel en op het andere de kansel afgebeeld. Eveneens van de hervormde kerk van Sprang. Het spreek voor zich dat we weer blij zijn met deze aanwinsten en danken de schenkers daarvoor.

Spaar je club gezond

Vanaf 5 september t/m 15 november 2021 kunnen klanten bij PLUS sparen voor clubs en verenigingen in hun buurt. Met deze spaaractie worden clubs en verenigingen een financieel steuntje in de rug gegeven. In totaal doen in de gemeente Waalwijk (Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik) 81 clubs en verenigingen mee aan de spaaractie. Alle drie de winkels van PLUS (Van Engelen, Andriessen en Picokrie) doen mee. Het sponsorbedrag dat verdeeld zal worden, is € 35.000.

Vanaf begin september kunnen klanten sponsorpunten sparen voor de club of vereniging in hun buurt. Klanten bepalen zelf aan welke club of vereniging zij de sponsorpunten schenken. Hoe meer sponsorpunten een club ontvangt, hoe meer euro's dat oplevert voor de

club- of verenigingskas. De deelnemende clubs en verenigingen mogen het bedrag dat door klanten van PLUS bij elkaar gespaard is, naar eigen inzicht besteden.

Bekijk de flyer in de winkels en lees hoe het werkt om de punten aan de heemkundevereniging Sprang-Capelle te geven.

Alvast bedankt voor uw bijdrage.

Hans van den Burg

Puzzeltochten

De afgelopen maanden is een groepje vrijwilligers druk bezig geweest om drie puzzeltochten te maken, voor iedere kern één. De werkgroep bestaat uit: Nico Wittebol, Koos Nieuwenhuizen, Elly Herfst, Ad Wagemakers en Hans van den Burg. Historische onderwerpen zijn er te over in ons mooie dorp, maar er dan een route bij bedenken is andere koek. Na een eerste selectie van de onderwerpen werden er vragen, antwoorden en foto's bij gezocht. In overleg en na voortschrijdend inzicht zijn we tot de puzzeltochten gekomen. U ontvangt de laatste puzzeltocht bij dit Kosterluik. De puzzeltochten van de andere kernen heeft u eerder ontvangen bij de vorige Kosterluiken. De tochten zijn zo geschreven dat ze door iedereen, ook zonder historische kennis, gemaakt kunnen worden. Zelfs ook door basisschoolleerlingen. De puzzeltochten en de oplossingen staan ook op onze website. U kunt er eenvoudig komen met www.tinyurl.cc/puzzeltocht

Hans van den Burg

Een heel karwei

Velen van onze leden hebben ons heemkudetijdschrift Bruggeske op papier. Hoe handig zou het zijn om digitaal door het tijdschrift heen te bladeren. Maar dan moeten die Bruggeskes wel gedigitaliseerd worden. Een aantal is al wel gedigitaliseerd en aan de rest wordt gewerkt.

Dat gaat in vier fases. De tijdschriften worden door Koos Nieuwenhuizen gescand. Hans van den Burg maakt van de scans een Word-document. Bij dat overzetten gaan er vaak dingen mis, al die foutjes worden er uit gehaald door Koos. Daarna wordt het document geschikt gemaakt voor onze website door Netty Waarts en Hans. Voorwaar een heel karwei.

Maar dan heeft de vereniging een waardevol archief van Bruggeskes dat digitaal te benaderen is.

Waar is dit en waar was dat?

Waar was dat?

Er zijn toch heel wat mensen die regelmatig door het Trampad komen. En dat was aan het aantal oplossingen te merken. Het was wel even moeilijk om het juiste huisnummer te vinden. Het juiste nummer is Trampad 1C. Er heeft iemand een oplossing ingestuurd met de aanduiding: hier woont Magda Dekkers en de muzieksleutel hangt naast haar voordeur op nummer 1D. Het schijnt lastig te zijn om het juiste nummer te lezen, maar de bewoner is wel goed. De man van Magda was een echte muziekliefhebber, vandaar natuurlijk dit symbool naast de voordeur.

Alle inzenders van de oplossing van deze puzzel bedankt. Het flesje wijn gaat naar Marry Molenaar. De brenger van het flesje wijn is door Marry

gelijk uitgenodigd voor een kop koffie. Het lijkt net of Marry wist dat ze ging winnen.

Waar is dit?

Om de foto van hiernaast te herkennen, moet u naar de kom van Capelle. En u begrijpt het waarschijnlijk wel dat dit object niet op ooghoogte te zien is. Al wandelend of fietsend door Capelle zult u toch af en toe omhoog moeten kijken. Wel even op het verkeer letten.

Bel uw oplossing door naar de redactie van Het Kustersluik, p.a. Netty Waarts, tel. 0416-312210 of stuur een e-mailtje naar nwaarts@home.nl, onder vermelding van 'oplossing puzzel 15.3'.

En vergeet niet uw adres te vermelden.

Onder de goede oplossers wordt een fles wijn verloot.

Ad Wagemakers

Wie kent ze?

Ons dorp kent en kende allerlei verenigingen. Veel van die verenigingen bestaan nog of zijn gefuseerd. Maar de wandelvereniging is helaas ter ziele gegaan.

De wandelclub 'Er op uit' nam dikwijls deel aan wandelwedstrijden.

In mei 1960 wist men beslag te leggen op een 1^e prijs in de 10 km klasse voor meisjes en de 25 km klasse voor jongens.

Zo organiseerde de wandelvereniging ook een avondvierdaagse. De afstanden waren 10 km voor de deelnemers van 8 t/m 12 jaar en 15 km voor de deelnemers vanaf 13 jaar.

Ook aan de vierdaagse te Nijmegen hebben ze deelgenomen.

Ze werden in Capelle met schallende muziek ingehaald door 'Kunst na Arbeid'.

Toen zij gearriveerd waren stelde men zich aan de binnenhaven op en onder de tonen van vrolijke marsmuziek van 'Kunst na Arbeid' werd allereerst een rondje gemaakt lang de binnenhaven.

Ze werden met bloemen verwelkomd.

Halverwege de Heistraat werd de stoet overgenomen door muziekvereniging 'Sirena'.

In 1959 nam de wandelclub deel aan wedstrijden in Oosterbeek. Daar werd onderstaande groepsfoto gemaakt.

Ik ben erg nieuwsgierig naar de namen van de jonge mensen die op onderstaande foto staan.

Graag uw reactie via telefoon: 0416-277386 of e-mail koos@heemkundesprangcapelle.nl. Het liefst per mail, dan heb ik alle gegevens op papier.

Niet denken dat een ander wel de namen door zal geven, graag s.v.p. zelf doen en even in de telefoon klimmen of een mail versturen. Laat iedereen mee genieten van uw kennis.

Koos Nieuwenhuizen

Kijk regelmatig op de website van de heemkondevereniging
Sprang-Capelle:

www.heemkundesprangcapelle.nl